

Закарпатський угорський інститут ім. Ференца Ракоці ІІ

Ступінь вищої освіти	бакалавр	Форма навчання	денна/заочна	Навчальний рік/семестр	2023/2024 I/1
-----------------------------	-----------------	-----------------------	---------------------	-------------------------------	----------------------

Силабус

Назва навчальної дисципліни	ЗАГАЛЬНІ ОСНОВИ ПЕДАГОГІКИ ТА ВСТУП ДО ПЕДАГОГІЧНОЇ МАЙСТЕРНОСТІ
Кафедра	Кафедра педагогіки, психології, початкової, дошкільної освіти та управління закладами освіти
Освітня програма	012 Дошкільна освіта
Тип дисципліни, кількість кредитів та годин (лекції/практичні/семінарські/лабораторні заняття/самостійна робота)	Тип дисципліни (<u>обов'язкова</u> чи <u>вибіркова</u>): Кількість кредитів: 4 Лекції: 30 Практичні (семінарські) заняття: 18 Самостійна робота: 72 Вид контролю: екзамен
Викладач(і) відповідальний(і) за викладання навчальної дисципліни (імена, прізвища, наукові ступені і звання, адреса електронної пошти викладача/ів)	Поллої К.Д., доктор філософії e-mail: pallay.katalin@kmf.org.ua
Пререквізити навчальної дисципліни	
Анотація дисципліни, мета, завдання та очікувані програмні результати навчальної дисципліни, загальні та фахові компетентності, основна тематика дисципліни	Анотація дисципліни. Дисципліна спрямована на забезпечення умов для опанування студентами розвитку і формування особистості, системи освіти в Україні, змісту освіти, процесу навчання, його структури, закономірностей і принципів навчання, форм і методів навчання; розуміння виховання як основи розвитку та формування особистості; опанування принципами та методами виховання; оволодінням педагогічною культурою педагога, педагогічною майстерністю, виокремлення основних характеристик особистості педагога, особливостей педагогічної діяльності, умов удосконалення професійної компетентності педагога. Дисципліна «Загальні основи педагогіки та вступ до педагогічної майстерності» має за мету: розкриття теоретичних основ педагогіки як науки про виховання людини, а також теоретичних основ професійної педагогіки як науки про

підготовку педагога до професійної діяльності – загалом та педагогічної майстерності – зокрема.

Завдання дисципліни:

1. Дати студентам уявлення про педагогіку як науку про виховання людини та професійну педагогіку як науку про підготовку студентів до професійної діяльності; їхній об'єкт, предмет, мету, завдання, функції, основні категорії, закономірності і принципи.

2. Розкрити сутність і педагогічні вимоги до змісту освіти, що визначається соціальним замовленням і змінюється відповідно до суспільного і науково-технічного прогресу.

3. Розкрити сутність і педагогічні вимоги до загальних методів і засобів навчання й виховання.

4. Розкрити сутність і педагогічні вимоги до форм організації педагогічного процесу у загальноосвітній школі й дошкільному закладі.

5. Розкрити основи управління освітнім процесом в умовах освітнього закладу освіти.

6. Розкрити етапи формування педагогічної майстерності та шляхи підвищення педагогічної майстерності педагога.

7. Формування у студентів готовності до педагогічної діяльності, інтересу до педагогічної професії.

Компетентності.

Інтегральна компетентність. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в галузі дошкільної освіти з розвитку, навчання і виховання дітей раннього і дошкільного віку, що передбачає застосування загальних психолого-педагогічних теорій і фахових методик дошкільної освіти, та характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності

КЗ-2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця в загальній системі знань про природу і суспільство та в розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

КЗ-3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

КЗ-5. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

КЗ-6. Здатність до міжособистісної взаємодії.

КЗ-7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

КЗ-8. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

КЗ-9. Здійснення безпечної діяльності.

Спеціальні (фахові) компетентності

КС-1. Здатність працювати з джерелами навчальної та наукової інформації.

КС-2. Здатність до розвитку в дітей раннього і дошкільного віку базових якостей особистості (довільність, самостійність, креативність, ініціативність, свобода поведінки, самосвідомість, самооцінка, самоповага).

КС-3. Здатність до розвитку допитливості, пізнавальної мотивації, пізнавальних дій у дітей раннього і дошкільного віку.

КС-4. Здатність до формування в дітей раннього і дошкільного віку первинних уявлень про предметне, природне, соціальне довкілля, властивості і відношення предметів; розвитку самосвідомості («Я» дитини і його місце в довкіллі).

КС-5. Здатність до розвитку в дітей раннього і дошкільного віку мовлення як засобу спілкування і взаємодії з однолітками і дорослими.

КС-6. Здатність до виховання в дітей раннього і дошкільного віку навичок свідомого дотримання суспільно визнаних морально-етичних норм і правил поведінки.

КС-7. Здатність до національно-патріотичного виховання дітей раннього і дошкільного віку (любов до Батьківщини, рідної мови, рідного міста; інтерес і повага до державних символів України, національних традицій, звичаїв, свят, обрядів).

КС-8. Здатність до формування в дітей раннього і дошкільного віку навичок екологічно безпечної поведінки і діяльності в побуті, природі й довкіллі.

КС-9. Здатність до розвитку перцептивних, мнемічних процесів, різних форм мислення та свідомості в дітей раннього і дошкільного віку.

КС-10. Вміння складати Індивідуальну програму розвитку та необхідні для навчання дітей з особливими освітніми потребами документи, бути знайомими з універсальним дизайном в освіті та розумним пристосуванням.

КС-11. Здатність до формування в дітей раннього і дошкільного віку елементарних уявлень про різні види мистецтва і засоби художньої виразності (слово, звуки, фарби тощо) та досвіду самостійної творчої діяльності.

КС-12. Здатність до фізичного розвитку дітей раннього і дошкільного віку, корекції і зміцнення їхнього здоров'я засобами фізичних вправ і рухової активності.

КС-13. Здатність до організації і керівництва ігровою (провідною), художньо-мовленнєвою і художньо продуктивною (образотворча, музична, театральна) діяльністю дітей раннього і дошкільного віку.

КС-14. Здатність до формування в дітей раннього і дошкільного віку навичок здорового способу життя як основи культури здоров'я (валеологічної культури) особистості.

КС-15. Здатність до індивідуального і диференційованого розвитку дітей раннього і дошкільного віку з особливими

освітніми потребами відповідно до їхніх можливостей.

КС-16. Здатність до виховання в дітей раннього і дошкільного віку толерантного ставлення та поваги до інших, попередження та протидії булінгу.

КС-17. Здатність нести відповідальність за прийняття рішень у непередбачуваних умовах праці.

КС-18. Здатність знаходити, опрацьовувати потрібну освітню інформацію та застосовувати її в роботі з дітьми, батьками.

КС-19. Здатність до комунікативної взаємодії з дітьми, батьками, колегами.

КС-20. Здатність до самоосвіти, саморозвитку, до безперервності в освіті для постійного поглиблення загальноосвітньої та фахової підготовки, перетворення набуття освіти в процес, який триває впродовж усього життя людини.

Програмні результати навчання

ПР-01. Розуміти і визначати педагогічні умови, закономірності, принципи, мету, завдання, зміст, організаційні форми, методи і засоби, що використовуються в роботі з дітьми від народження до навчання у школі; знаходити типові ознаки і специфіку освітнього процесу і розвитку дітей раннього і дошкільного віку.

ПР-02. Розуміти, описувати й аналізувати процеси розвитку, навчання та виховання дітей раннього і дошкільного віку з використанням базових психологічних і педагогічних понять та категорій.

ПР-03. Розуміти природу і знати вікові особливості дітей з різними рівнями розвитку, особливості розвитку обдарованих дітей, індивідуальні відмінності дітей з особливими освітніми потребами.

ПР-04. Розуміти і визначати особливості провідної – ігрової та інших видів діяльності дітей дошкільного віку, способи їх використання в розвитку, навчанні і вихованні дітей раннього і дошкільного віку.

ПР-05. Здійснювати взаємодію в роботі закладу дошкільної освіти, сім'ї та школи. Залучати батьків до організації освітнього процесу з дітьми раннього і дошкільного віку в умовах закладу дошкільної освіти.

ПР-06. Встановлювати зв'язок між педагогічними впливами та досягнутими дітьми результатами.

ПР-07. Планувати освітній процес в закладах дошкільної освіти з урахуванням вікових та індивідуальних можливостей дітей раннього і дошкільного віку, дітей з особливими освітніми потребами та складати прогнози щодо його ефективності.

ПР-08. Вміти складати індивідуальні програми розвитку для дітей з особливими освітніми потребами та необхідні для навчання документи; бути знайомим з універсальним дизайном в освіті та розумним пристосуванням.

ПР-09. Розуміти історію та закономірності розвитку дошкільної освіти. Аналізувати педагогічні системи минулого та творчо трансформувати їх потенціал у сучасний навчально - виховний простір закладу дошкільної освіти.

ПР-10. Бути знайомим з програмою раннього втручання, розуміти можливості опори на нього в подальшій роботі з дітьми з особливими освітніми потребами.

ПР-11. Бути знайомим з ознаками булінг у. Вміти використовувати прийоми попередження та протидії йому.

ПР-12. Будувати цілісний освітній процес з урахуванням основних закономірностей його перебігу. Оцінювати власну діяльність як суб'єкта педагогічної праці.

ПР-13. Здійснювати управління якістю освітнього процесу, керуючись психолого -педагогічними принципами його організації в системі дошкільної освіти та взаємодії з сім'єю.

ПР-14. Мати навички збереження та зміцнення психофізичного і соціального здоров'я дітей.

ПР-15. Визначати завдання і зміст різних видів діяльності дітей раннього і дошкільного віку на основі програм дошкільної освіти та знань про культурно -історичний досвід українського народу, загальнолюдські культурні та етико - естетичні цінності.

ПР-16. Проектувати педагогічні заходи із залученням фахівців суміжних галузей, батьків, громадських діячів та ін. для реалізації завдань всебічного розвитку дітей.

ПР-17. Здійснювати суб'єкт -суб'єктну взаємодію і розвивальне міжособистісне педагогічне спілкування з дітьми дошкільного віку та особистісно - і соціально зорієнтоване спілкування з батьками.

ПР-18. Володіти технологіями організації розвивального предметно-ігрового, природно-екологічного, пізнавального, мовленнєвого середовища в різних групах раннього і дошкільного віку.

ПР-19. Збирати та аналізувати дані про індивідуальний розвиток дитини.

ПР-20. Враховувати рівні розвитку дітей при виборі методик і технологій навчання і виховання, при визначенні зони актуального розвитку дітей та створенні зони найближчого розвитку.

Основна тематика дисципліни:

Педагогіка як наука

Розвиток і формування особистості.

Система освіти в Україні. Зміст освіти.

Процес навчання, його структура.

Закономірності і принципи навчання

Форми і методи навчання

	<p>Контроль і оцінювання успішності навчально-пізнавальної діяльності Виховання як основа розвитку та формування особистості Принципи та методи виховання Педагогічна культура педагога Педагогічна майстерність. Рівні оволодіння педагогічною майстерністю Етапи формування педагогічної майстерності Шляхи підвищення педагогічної майстерності Особистість педагога, його основні характеристики. Особливості педагогічної діяльності Удосконалення професійної компетентності педагога.</p>																												
<p>Критерії контролю та оцінювання результатів навчання</p>	<p>Навчальні досягнення студентів із дисципліни «Загальні основи педагогіки та вступ до педагогічної майстерності» оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок; розширення кількості підсумкових балів до 100.</p> <p style="text-align: center;">Шкала оцінювання: національна та ECTS</p> <table border="1" data-bbox="603 927 1433 1697"> <thead> <tr> <th rowspan="2">Сума балів за всі види навчальної діяльності</th> <th rowspan="2">Оцінка ECTS</th> <th colspan="2">Оцінка за національною шкалою</th> </tr> <tr> <th>для екзамену, курсового проекту (роботи), практики</th> <th>для заліку</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>90–100</td> <td>A</td> <td>відмінно</td> <td rowspan="5">зараховано</td> </tr> <tr> <td>82–89</td> <td>B</td> <td rowspan="2">добре</td> </tr> <tr> <td>75–81</td> <td>C</td> </tr> <tr> <td>64–74</td> <td>D</td> <td rowspan="2">задовільно</td> </tr> <tr> <td>60–63</td> <td>E</td> </tr> <tr> <td>35–59</td> <td>FX</td> <td>незадовільно з можливістю повторного складання</td> <td>не зараховано з можливістю повторного складання</td> </tr> <tr> <td>0–34</td> <td>F</td> <td>незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни</td> <td>не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни</td> </tr> </tbody> </table> <p>Для визначення рейтингу студента (слухача) із засвоєння дисципліни R_{дис} (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу студента (слухача) з навчальної роботи R_{НР} (до 70 балів): R_{дис} = R_{НР} + R_{АТ}.</p> <p>Відповіді на практичних заняттях (усна відповідь, відповіді на запитання викладача, презентація) – 30 балів. Самостійна робота –30 балів. Екзамен – 40 балів. Загалом – 100 балів.</p>	Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку	90–100	A	відмінно	зараховано	82–89	B	добре	75–81	C	64–74	D	задовільно	60–63	E	35–59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання	0–34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни
Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS			Оцінка за національною шкалою																									
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку																										
90–100	A	відмінно	зараховано																										
82–89	B	добре																											
75–81	C																												
64–74	D	задовільно																											
60–63	E																												
35–59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання																										
0–34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни																										

	<p>До екзамену допускаються студенти, які відвідували лекційні та практичні заняття, опрацювали рекомендований мінімум навчальних завдань, прозвітували про самостійну роботу, накопили 60 балів протягом одного семестру.</p> <p>Важливою передумовою допуску до іспиту є відпрацювання пропущених лекційних занять. Контроль проводиться, як правило, шляхом письмового виконання індивідуальних завдань із подальшою перевіркою їх викладачем та оголошення оцінки.</p> <p>Вивчення курсу передбачає приєднання кожного студента до навчального середовища Google Classroom.</p> <p>У процесі оцінювання навчальних досягнень студентів з курсу «Загальні основи педагогіки та вступ до педагогічної майстерності» застосовуються такі методи:</p> <ul style="list-style-type: none"> - методи усного контролю: індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда; - методи письмового контролю: модульна контрольна робота; - методи самоконтролю: самооцінка, самоаналіз. <p>Для студентів заочної форми навчання передбачені години консультацій, а також постійний контакт через Classroom курсу. Вид семестрового контролю: екзамен.</p>
<p>Інша інформація про дисципліну (технічне та програмне забезпечення дисципліни тощо)</p>	<p style="text-align: center;"><i>Політика щодо академічної доброчесності.</i></p> <p>Усі види письмових робіт перевіряються на наявність плагіату і є такими, що виконані при наявності не менше 80% оригінальності авторського тексту. Списування під час виконання письмових контрольних видів робіт заборонено. Користуватися мобільними пристроями під час проведення різних видів контролю успішності, дозволяється лише з дозволу викладача.</p> <p>Положення про академічну доброчесність в ЗУІ Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освіти в ЗУІ</p> <p style="text-align: center;">Методичне забезпечення</p> <ul style="list-style-type: none"> • підручники, навчальні посібники, навчально-методичні посібники, наукові періодичні видання; • плани-конспекти лекцій, практичних занять; – індивідуальні семестрові завдання та методичні рекомендації для самостійної роботи студентів; • мультимедійні презентації до навчальних занять; навчальні відеофільми, відеофрагменти практичних, виховних заходів в освітніх закладах.
<p>Рекомендовані джерела (основна та допоміжна література), електронні інформаційні ресурси</p>	<p style="text-align: center;">Основна література Базова</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Антонова О. Є. Європейський вимір компетентнісного підходу та його концептуальні засади / О. Є Антонова, Л. П. Маслак // Професійна педагогічна освіта : компетентнісний

- підхід : монографія. – Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2019. – С. 81-109.
2. Бібік Н. М. Компетенції і компетентність у результатах початкової освіти / Н. М. Бібік // Сучасна початкова освіта : вектори розвитку [спеціальний випуск, присвячений 80-річчю університету] : зб. наук. праць. – Бердянськ : БДПУ, 2012. – С.20-29.
  3. Бекірова А. Р. Методологія та методика формування професійної суб'єктності майбутніх учителів початкових класів: монографія.- Житомир : Вид О.О. Євенок, 2019 – 412с.
  4. Зайченко І.В. Педагогіка: [навчальний посібник для студентів вищих педагогічних навчальних закладів] / І.В.Зайченко /. – [2-е вид.]. – К.: «Освіта України», «КНТ», 2008. – 528 с.
  5. Коваль Л. В. Професійна підготовка майбутніх педагогів: технологічна складова : монографія / Л. В. Коваль. Доповнена і перевидана. – Київ : Знання, 2019. – 398с.
  6. Пащенко М., Красноштан І. Педагогіка. – К.: Центр навчальної літератури, 2017. – 228 с.
  7. Пропенко І. Педагогіка / І. Пропенко. – Харків: Фоліо, 2017. – 572 с.
  8. Савченко О. Я. Дидактика початкової освіти : підручник / О. Я. Савченко. – К. : Грамота, 2012. – 504 с.
  9. Товканець Г., Атрощенко Т., Барна Х. Професійна підготовка майбутнього педагога в умовах сучасної освітньої парадигми: монографія. – К: Кондор, 2017. – 268 с.
  10. Шулигіна Р. Педагогіка: навчально-методичний посібник для студентів. – Суми: Університетська книга, 2017. – 144 с.
  11. Friedrich W. Kron: Pedagógia (Osiris Kiadó, 1997).
  12. Brezsnýánszky László – Buda Mariann (szerk.) (2001): A neveléstudomány értelmezései. Debrecen. Debreceni Egyetem Kossuth Egyetemi Kiadó.
  13. Mészáros István – Pukánszky Béla – Németh András: Bevezetés a pedagógia és az iskoláztatás történetébe. Osiris Kiadó, Budapest. 2002.
  14. Czike Bernadett: Bevezetés a pedagógiába. Eötvös József Könyvkiadó, Budapest, 1996.
  15. Kozma Béla: Pedagógia I-II. Comenius Bt., Pécs, 2001.
  16. Báthory Zoltán: Tanulók, iskolák – különbségek. Bp., 1992.
  17. Bábosik István: A nevelés folyamata és módszerei. Bp., 1994.
  18. Nahalka István: Hatékony tanulás, Budapest, 2006.
  19. Zrinszky László: Nevelélmélet. Pedagógus Könyvek. Műszaki Könyvkiadó. Bp., 2002.

Допоміжна

1. Енциклопедія освіти / Акад. пед. Наук України ; головн. ред. В. Г. Кремень. – К. : Юрінком Інтер, 2008. – С. 408-410.

2. Зварич І. Критерії оцінювання педагогічної компетентності викладачів у США та застосування методу відеозапису / І. Зварич // Вища школа. – 2013. – № 7. – С. 56-64.

3. Кічук Н. В. Професійна підготовка вчителя сучасної початкової школи в параметрах компетентнісного підходу / Н. В. Кічук // Сучасна початкова освіта : вектори розвитку [спеціальний випуск, присвячений 80-річчю університету] : зб. наук. праць. – Бердянськ : БДПУ, 2012. – С.93-98.

4. Кудикіна Н. В. Формування професійної компетентності майбутнього вчителя початкової школи / Н. В. Кудикіна // Сучасна початкова освіта : вектори розвитку [спеціальний випуск, присвячений 80-річчю університету] : зб. наук. праць. – Бердянськ : БДПУ, 2012. – С129-128.

5. Передерій О. Розвиток професійної компетентності вчителя Вальдорфської школи / О. Передерій // Вища школа. – 2013. – № 7. – С. 105-110.

Інформаційні ресурси

20. Про Стратегію сталого розвитку "Україна – 2020" <https://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/5/2015>);
21. Проект Закону України “Про освіту” http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=58639
22. 6. Концепція Нової української школи <https://www.kmu.gov.ua/media/reforms/ukrainska-shkola-compressed>.
23. Про Національну стратегію розвитку освіти в Україні на період до 2021 року <https://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/344/2013>;
24. Про освіту <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>);
25. «Про вищу освіту» (2014 р., зі змінами 2019 р.) <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>;
26. Про національну доктрину розвитку освіти у XXI столітті <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/347/2002>;
27. Нова українська школа. Концептуальні засади реформування середньої освіти / Міністерство освіти і науки України. – 2016 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.kmu.gov.ua/storage/app/media/reforms/ukrainska-shkola-compressed.pdf>.);
28. Про затвердження Концепції розвитку педагогічної освіти <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-konceptsiyi-rozvitku-pedagogichnoyi-osviti>);
29. Державний стандарт початкової освіти : затв. постановою Кабінету Міністрів України від 21.02.2018 № 87 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.kmu.gov.ua/ua/npas/pro-zatverdzhennyaderzhavnogo-standartu-pochatkovoyi-osviti>

	<p>30. Національна програма виховання дітей та учнівської молоді в Україні [Електронний ресурс] / Режим доступу : http://uapravo.net/data/base28/ukr28703/htm.</p> <p>31. Національна стратегія розвитку освіти в Україні на 2012 – 2021 роки [Електронний ресурс]. – [Режим доступу] : guonkh.gov.ua/content/documents/16/1517/Attaches/4455.pdf.</p>
--	---